

پیام آدینه ۳۰۰ • سال پنجم • تحلیلی، اطلاع‌رسانی، آموزشی

"مصلح بیدارگر"

به مناسبت همایش سیدجمال‌الدین اسدآبادی

شهید مطهری ره: سید جمال
مهمترین و مزین ترین درد
جامعه اسلامی را استبداد داخلی
و استعمار خارجی تشخیص داد و
با این دو به شدت مبارزه کرد.
آخر کار هم جان خود را در همین
راه از دست داد.
منبع: انجمن‌های ایرانی در صدد سالک انبیا

نگاهی به اندیشه سید جمال‌الدین اسدآبادی پس از ۱۱۸ سال

بازگشت به‌اصل

حسین پارسا

بررسی تاریخ سیر تکامل انسان، بدون در نظر گرفتن تاریخ تمدن اسلامی کاری ایتر و ناتمام است. اسلام در طول ۵ قرن از حدود سال ۷۰۰ تا ۱۲۰۰ میلادی از لحاظ نیرو، نظم، بسط قلمرو حکومت، اخلاق، سطح زندگی، وضع قوانین منصفانه انسانی، ادبیات، دانشوری، علم، طب و فلسفه پیشاهنگ جهان بود. تمدن اسلامی از طریق تاجران مسلمان، زائران مسیحی، مسافران معمولی و جهان گردان، به‌ویژه جنگ‌جویان صلیبی به همراه اجناس، آداب و رسوم، اختراعات، تألیفات و تفکرات اسلامی، وارد اروپا شد و زندگی اروپایی را از همه جهت غنی و پربار کرد و آنان را در آستانه خیزش علمی و رشد اقتصادی قرار داد. انحطاط مسلمانان عوامل داخلی و خارجی مختلفی داشت. بررسی و تحلیل این عوامل از کارهایی بود که سال‌ها بسیاری از متفکران مسلمان را درگیر خود کرد. بزرگترین سؤال این بود که چرا دنیای اسلام عظمت و شکوه دوران پیشین خود را از دست داده است و چه دلایلی در این مسیر موجب این امر شده است و بیش از آن، برای بازگشت به آن شکوه پیشین چه باید کرد؟ در میان همه کسانی که در راه پاسخ به ۲ پرسش بالا تلاش‌های زیادی کرده‌اند، بیش از هر کس نام یک‌نفرمی درخشد. کسی که سلسله‌چنین جنبش‌های بیدارگر اسلامی می‌شناسندش و سال‌ها الهام‌دهنده بسیاری متفکران مسلمان پس از خود نام گرفته‌است: سید جمال‌الدین اسدآبادی.

سفر به کشورهای مسلمان و غرب

در تحلیل این موضوع که چه شد سید جمال به آن مرتبه از اهمیت و جایگاه رسید که امروزه تفکرات او را سرچشمه تفکرات مصلحانه و بیدارگر در دنیای اسلام می‌شناسند بحث بسیار است. اما فارغ از شخصیت فردی وی که انسانی تیزهوش و متفکر بود، سفرهایی که از دوران

نوجوانی به همراه پدر و بعدها به صورت شخصی انجام داد در شکل‌گیری شخصیت اجتماعی و تفکرات وی نقش بسزایی داشت. وی در ۱۰ سالگی به همراه پدر سفر به قزوین را آغاز کرد و همین راهی شد که سرنوشت وی را تا انتهای عمرش در سفر رقم زد. سید جمال ۲ سال در قزوین درس خواند. در اوایل سال ۱۲۶۶ هجری قمری به تهران رفت و پس از مدتی به نجف مسافرت کرد. وی ۴ سال در نجف ماند و به طور کامل اسلام را مطالعه کرد. در سال ۱۲۷۰ هجری قمری به هند مسافرت کرد. پس از آن از کشورهای جهان اسلام و اغلب کشورهای اروپای غربی بازدید کرد. از جمله آنها پاریس، لندن و آمریکا بود. سفر به غرب در کنار بازدید از کشورهای اسلامی از جمله ایران و مصر و هند، جرقه‌های تفکر و اندیشه او را شکل داد. سید جمال در طول همه عمر خود که در سفر بود به تدریج این پرسش را پالشی داد که راه نجات جوامع مسلمان از مشکلات و دشواری‌ها در چیست.

مشکل چه بود؟

سید جمال‌الدین اسدآبادی درد جوامع مسلمان را در ۳ نقطه تشخیص داد: یکی استبداد داخلی که سال‌ها همه حاکمان سعی داشتند به هر نحو بر مردم حکومت کنند و در این راه از هیچ وسیله‌ای نیز دریغ نمی‌کردند. همین روش سبب شکل‌گیری استبدادی می‌شد که بیداری را از مسلمانان می‌گرفت. عامل دوم استعمار بود. سید جمال در طول سفرهای خود به بلاد مسلمان و غرب به این نتیجه رسید که غرب که سال‌ها زیر سیطره معنوی تمدن اسلامی بوده است، اینک تعدا سعی در سلطه متقابل بر جوامع مسلمان دارد. برای این هدف آنها تلاش می‌کنند چه در عرصه‌های مادی و چه معنوی جوامع مسلمان را تحت تأثیر و نفوذ خود قرار دهند. سومین عامل هم که سید جمال از دردهای کشورهای مسلمان

می‌دانست خرافات و دوری از اصل اسلام بود. از نظر وی درمان تمامی دردهای مردم مسلمان در بازگشت به اسلام راستین، اولیه و کمک گرفتن از آن است.

آغاز اصلاحات دینی و اجتماعی

آنچه سید جمال به عنوان چاره مشکلات جوامع اسلامی به طور مشروح در کتاب‌ها و نوشته‌های به جا مانده از او در دسترس است بر چند نکته مهم استوار است. اما عصاره تفکرات وی بازگشت به اسلام است. این بازگشت حاوی مفاهیم مهمی است، نخست اینکه از نظر سید جمال مسلمانان برای نجات از انحطاط باید به اسلامی بازگردند که حقیقی و به دور از پیرایه‌های خرافی است. از نظر وی اسلام اولیه بزرگترین گنج و منبع بیداری و سعادت مسلمانان است. نکته دوم آن است که اسلامی که سید جمال مسلمانان را به بازگشت به آن ترویج می‌کند اسلامی اجتماعی، قدرتمند و تأثیرگذار است. لازمه این ۳ عامل نیز پویایی است که باید به طور مشخص در جامعه حضور داشته باشد و نقش بی‌آفریند. به همین دلیل وی به شدت با طرح میاحی مانند جدایی دین از حکومت مخالف بود و این کار را به زبان جامعه می‌دانست. وی به درستی تشخیص داده بود که برای جامعه مسلمان، اسلام به مثابه ایدئولوژی اصلی زندگی است و دور کردن عمدی جامعه مسلمان از اسلام آنها را بیش از پیش بی‌هویت می‌کند. برای ترویج چنین دیدگاهی سید جمال با ۲ دیدگاه درگیر بود. دیدگاه نخست با برداشت‌های پویا از احکام اسلام مخالف بود و به شکلی سنتی از اسلام دفاع می‌کرد و دیدگاه دوم نیز غرب‌گرایانی بودند که کم‌رنگ شدن اسلام را بهترین راه نجات جامعه می‌دانستند. در میان این ۲ گروه سید جمال از اسلامی سخن می‌گفت که در عین پویایی به

سید جمال در دنیای معاصر

با گذشت ۱۱۸ سال از درگذشت سید جمال‌الدین اسدآبادی تفکرات و اندیشه وی تأثیرات شگرفی بر دیگر متفکران دنیای اسلام گذارده است. در همان سال‌ها وی بر شاگردانی همچون محمد عبده، از - بنیانگذاران اخوان المسلمین - تأثیرات زیادی گذاشت. در ایران نیز سید جمال چنان پراهمیت و تأثیرگذار بود که بارها تبعید شد. حاکمان از اندیشه وی بیم داشتند. قدرت اندیشه وی چنان بود که توانست بر ضارب ناصرالدین شاه قاجار تأثیرات مستقیمی بگذارد. این تأثیرات فراتر از مرزهای ایران آن زمان بود. بزرگانی همچون اقبال لاهوری همواره خود را شاگرد اندیشه سید جمال می‌دانستند و در دوران معاصر نیز تأثیر وی بر اندیشمندانی همچون امام موسی صدر، شهید مطهری و دکتر شریعتی بر هیچ کس پوشیده نیست.

"مصلح بيدارگر"

عطر غربت علی (ع) را دارد

زهر را زارعی

ل به خود می‌بالیم که اسدآبادی هستیم و سید جمال‌الدین هم ... به خود می‌بالیم که شهرمان با نام پـرآوازه بيدارگر مشرق‌زمین در هم آمیخته است هرجا اندیشه سید جمال هست نام سید جمال نیز هست و هر کجا نام اسدآباد هست فکر و پندار سید جمال هم هست حتی در افغانستان زیر گنبدی که بر مزار سید ساخته‌اند به گمان اینکه سید را از آن خود کنند اما غافل از اینکه نام سید جمال بدون اسدآباد غریبه و دور از ذهن است.
همایش "مصلح بيدارگر" بهانه‌ای است تا گردهم بیاییم و هم‌اندیشی کنیم برای اعتلای نام سیدجمال و برای تبیین افکار و عقاید سازنده این بيدارگر اسدآبادی طرحی ديگر اندازيم.

آمده‌ایم تا به تعبیر استاد مطهری بر احوالات سلسله جنیان نهضت‌های اسلامی و منادی بیداری تعمقی دیگر کنیم.

آمده‌ایم تا شاهد هموایی غریبانه سید جمال با مولایش علی(ع) باشیم، وی که شیعی‌ای صادق و پرچم‌دار وحدت اسلامی بر فراز جهان تشیع بود آری مصلح بيدارگر عطر غربت علی(ع) را دارد.

آمده‌ایم چون خود را مرید مردی انقلابی می‌دانیم، یک انقلابی به تمام معنا، او که جاه و جلال، مقام، مال و منال را بر خود حرام کرد تا طریق رشد، تکامل، ترقی و تحول جامعه را به همگان نشان دهد.

آمده‌ایم تا به مدد اندیشه‌های سبز علوی سید جمال ندای بیداری سر بدهیم؛ زیرا رهرو مردی از جنس بیداری هستیم وی که سال‌ها در سفر و بی‌خانمان بود و اخراج، اهانت، تبعید و توهین‌های ناروا را به جان می‌خريد و در راه بیداری ملت‌ها هرگز خاموش نشد.

باشد که پاکی، صفا، خلوص و از خودگذشتگی سید جمال‌الدین توشه بگیریم و در نشر اندیشه‌هایش کوشا باشیم و در این راه تردید نکنیم؛ چراکه سید در آخرین نامه به دوستان و هم‌مسلمان ایرانی خود می نویسد: شما که میوه رسیده ایران هستید و برای بیداری ایرانی دامن همت به کمر زده‌اید از حبس و قتال نترسید، از جهالت ایرانی خسته نشوید، از حرکات مدبوحانه سلاطین متوحش نشوید، با نهایت سرعت بکوشید و با کمال چالاکی کوشش کنید طبیعت با شما یار است و خالق طبیعت مددکار.

اسدآباد– خبرنگار همدن پیام – امروز ۱۴ اسفندماه زادگاه سید جمال‌الدین اسدآبادی میزبان همایش "مصلح بيدارگر" است، همایشی که در آن جمع کثیری از سید جمال شناسان و سید جمال دوستان گرد هم آمده‌اند تا در آستانه صدوهم‌دمین سالگرد شهادت آن مرد اسلام‌خواه، شجاع و مبارز یادش را گرامی بدارند.

میهمان و سخنران ویژه این مراسم علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی است که به دعوت نماینده مردم اسدآباد در مجلس شورای اسلامی در این همایش حضور دارد. جنتی پس از ورود به شهر تاریخی اسدآباد در بنای یادبود سیدجمال حضور خواهد یافت و با خیر مقدم استاد سید رضا ابوالقاسمی نویسنده و تاریخ‌دان اسدآبادی آیین ادای احترام به مقام شامخ شهید سید جمال‌الدین اسدآبادی اجرا خواهد شد و سپس همایش "مصلح بيدارگر".

با خیر مقدم فاضل عبادی، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همدان و سخنرانی حجت‌الاسلام موسی حسینی‌مجد، امام جمعه اسدآباد ادامه پیدا می‌کند و سپس استاد هادی خسروشاهی، میرزایی، رئیس دانشگاه سید جمال‌الدین اسدآبادی، منصور غلامی، رئیس دانشگاه بوعلی سینا و صفی‌ا.. صفایی، ۴ عضو هیأت رئیسه بنیاد علمی، فرهنگی سید جمال‌الدین در جایگاه مستقر خواهند شد و ۳ مقاله که توسط اساتید برتر حوزه سید جمال‌شناسی تهیه شده است، قرائت خواهد شد.

با خیر مقدم نماینده مردم اسدآباد در مجلس شورای اسلامی، سخنرانی آیت‌ا.. غیاث‌الدین طه محمدی، نماینده ولی فقیه در آستان، سخنرانی نیکبخت، استاندار همدان و پس از آن شاهد سخنرانی میهمان ویژه همایش، جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد خواهیم بود. آخرین قسمت از برنامه‌های تدوین شده برای این همایش تجلیل از استاد خسروشاهی نویسنده و پژوهشگر برتر در عرصه سید جمال‌شناسی است. در ذیل گوشه‌ای از اظهارنظرهای مسئولان ارشد شهرستان اسدآباد در دفاع از سید جمال‌الدین اسدآبادی آورده شده است که می‌خوانید:

نماینده مردم اسدآباد در مجلس شـورای اسلامی نیز با بیان اینکه سیدجمال‌الدین اسدآبادی شخصیتی برجسته و بین‌المللی است که به اسدآباد تعلق دارد، اظهار کرد: استاد کافی دال بر اسدآبادی بودن سید جمال‌الدین وجود دارد.

بهروز نعمتی با انتقاد از مدیران و متولیان فرهنگی، گفت: متولیان فرهنگی ما در زمینه شناساندن شخصیت بزرگ و برجسته سیدجمال‌الدین اسدآبادی به جهانبان ضعیف عمل کرده‌اند.

وی، با اشاره به برگزاری همایش بزرگداشتی که در سال گذشته با حضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی برپا شد گفت: در کمیسیون بودجه در خصوص بنیاد علمی و فرهنگی سید جمال مطالبی را مطرح کردم که اعتباری را به این امر اختصاص دهند.

همایش "مصلح بيدارگر" برگزار می‌شود

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامے میهمان ویژه امروز اسدآباد

نماینده مردم اسدآباد در مجلس شورای اسلامی:

استاد کافی دال بر اسدآبادی بودن سید جمال‌الدین وجود دارد

فرماندار اسدآباد: بازگرداندن هویت ایرانی به سید جمال‌الدین اسدآبادی خواسته مردم اسدآباد از وزیر

امام جمعه اسدآباد: سید جمال‌الدین اسدآبادی الگویی برای نسل جوان

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

نعمتی با گله‌مندی از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص نپرداختن به امر بنیاد سیدجمال، افزود: درست است آقای جنتی، اسدآبادی نیست اما دوران جوانی خود را در اسدآباد گذرانده و باید نسبت به این شهرستان اراده‌ای قوی‌تر داشته باشد.

وی، از رئیس بنیاد علمی و فرهنگی کشور، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزیر امور خارجه خواست مجدانه در خصوص ثبت اسدآبادی بودن و اعتراضات نسبت به ثبت نام شخصیت بزرگ سیدجمال به نام افغانی‌ها در یونسکو اقدام کنند، در غیر این صورت اقدامات قانونی را از طریق مجلس شورای اسلامی انجام خواهم داد.

نماینده مردم اسدآباد در خانه ملت در ادامه در پاسخ به اینکه کشورهای دیگر در ثبت نام مفاخر و شخصیت‌های بزرگ به دنبال چه هستند، اظهار کرد: علمای اسلام متعلق به یک مرز خاصی نبودند و کشورهای دیگر با توجه به اینکه ضعف فرهنگی در این زمینه دارند، به دنبال معرفی این شخصیت در کشور خود هستند.

نعمتی از رئیس‌جمهور ایران نیز خواست به عنوان یک روحانی از سید جمال‌الدین اسدآبادی که یک روحانی مبارز انقلاب و برجسته بوده است، دفاع و با تشکیل بنیاد علمی و فرهنگی سید جمال گامی فراتر بردارد. در ادامه فرماندار اسدآباد با ابراز تأسف از اینکه متأسفانه در برخی مجامع بین‌المللی سید جمال‌الدین اسدآبادی به نام افغانی به ثبت رسیده و باید برای بازگرداندن هویت ایرانی و اسدآبادی به سید جمال تلاش کنیم. یکنای تصریح کرد: ثبت سید جمال‌الدین در یونسکو و سازمان‌های بین‌المللی به نام ایرانی و اسدآبادی در طوماری به امضای قشـرهای مختلف مردم این شهرستان خواهد رسید و تقدیم مسئولان کشور خواهد شد.

وی اظهار کرد: سید جمال‌الدین در تاریخ معاصر به عنوان منادی وحدت جامعه مسلمان و مبارزه با استعمارچهرهای شناخته شده است و جنبش‌های آزادی‌خواهانه که در سراسر جهان شاهد آن هستیم نشأت گرفته از افکار و عقاید بيدارگر مشرق زمین است .

یکانی سید جمال را شخصیت اثرگذار در تاریخ و فرهنگ معاصر ایران دانست و افزود: زادگاه وی نیز باید به مرکز بزرگ علمی و پژوهشی برای استفاده محققان و دانشمندان کشوری تبدیل شود. امام جمعه اسدآباد برگزاری همایش بزرگداشت سید جمال‌الدین را برای الگو دادن به نسل جوان و بخصوص طلاب اثربخش دانست و گفت: جوانان و طلاب برای دفاع از ارزش‌های اسلام و تقویت صفوف به هم پیوسته مسلمانان در مقابل استکبار جهانی و ترغندهای آنها باید از هر زمانی بهره برده و از امثال سید جمال‌ها الگو بگیرند.

حجت الاسلام حسینی‌مجد با اشاره به صاحب‌ه مقام معظم رهبری در خصوص سید جمال‌الدین در روزنامه جمهوری اسلامی در سال ۶۰، گفت: ایشان فرموند که سید جمال‌الدین کسی بود که برای نخستین‌بار با طرح بازگشت به اسلام، مسأله حاکمیت، خیزش و بعثت جدید اسلام را در فضای عالم به وجود آورد.

وی تصریح کرد: استاد مطهری، سید جمال‌الدین را کسی می‌داند که مهمترین و مزین‌ترین درد جامعه اسلامی را استبداد خارجی و داخلی تشخیص داده است.

امام جمعه اسدآباد با بیان اینکه مردم شهرستان اسدآباد باید قدر شهر خود را بدانند؛ زیرا شخصیت بزرگ و فرهیخته‌ای چون سید جمال‌الدین را به بشریت تحویل داده و باید شهر خود را از لحاظ فرهنگی و اجتماعی ارتقا دهند.

▪ پنجشنبه ▪ ۱۴ اسفندماه ۱۳۹۳

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

سید جمال‌الدین اسدآبادی، بنیان‌گذار جنبش اسلامی ایران

نرخ بیکاری استان‌های مختلف یک کشور وجود داشته باشد علاوه بر اینکه نشان‌دهنده بی‌عدالتی در توزیع امکانات و فرصت‌ها در آن کشور است، از سوی دیگر هشداری است برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران کلان کشور تا ترتیبی اتخاذ شود که اینگونه شکاف‌ها در مناطق مختلف کشور به نحوی کاهش یابند.

علی طیب‌نیا، وزیر اقتصاد دولت تدبیر و امید در این باره معتقد است: برقراری عدالت جنسیتی یکی دیگر از ارکان عدالت درون نسلی است. مشاهده وضعیت شاخص‌هایی چون میزان تصدی پست‌های مدیریتی از سوی خانم‌ها در مقایسه با آقایان، نرخ بی‌سوادی، دسترسی به امکانات ورزشی و تفریحی، نرخ بیکاری زنان تحصیل کرده و... نشان می‌دهد که کشور ما با تحقق عدالت جنسیتی فاصله دارد.

وزیر اقتصاد تحقق عدالت جغرافیایی را به عنوان یکی دیگر از ارکان دستیابی به توسعه پایدار و منطقه‌ای عنوان کرد و گفت: وضعیت ۳ شاخص نرخ بیکاری، میزان دسترسی به آب سالم و میزان برخورداری از تحصیلات ابتدایی در استان‌ها نشان می‌دهد که با وضعیت مطلوب عدالت جغرافیایی هم فاصله زیادی داریم.

شکاف بیکاری استان‌ها ۳ برابر شد

کدام مناطق کشور بیکارترند؟

وزیر اقتصاد:

عدالت جغرافیایی نداریم

در پاییز سال گذشته فاصله بیکاری در استان‌های کشور به میزان ۱۴/۹ درصد بوده و بهترین وضعیت بیکاری با ۴ درصد برای استان گلستان از سوی مرکز ایران اعلام شده بود و در عین حال، بدترین وضعیت بیکاری نیز در استان لرستان با ۱۸/۹ درصد، ذکر شده بود؛ بنابراین شکاف شدید ۱۴/۹ درصدی بیکاری از استانی در شمال کشور تا استانی در غرب کشور، نشان‌دهنده نابرابر بودن فرصت‌های دستیابی به امکانات، سرمایه‌گذاری‌های نامتوازن، فقیر ماندن برخی مناطق از جریان توسعه و مسائلی از این دست است.

با این حال تلاش مردم مناطق مختلف کشور برای ایجاد فضاهای اقتصادی و اشتغالزایی نیز نمی‌تواند در کاهش نرخ بیکاری تأثیرگذار نباشد. در تابستان سال جاری فاصله بیکاری استان‌ها اندکی کاهش یافت و به ۱۱/۱ درصد رسید و مرکز آمار ایران بهترین وضعیت بیکاری را با ۵/۱ درصد مربوط به تهران و بدترین اوضاع را مربوط به بیکاری ۱۶/۲ درصدی در خراسان شمالی دانست.

آخرین آمار اعلام شده نیز مربوط به پاییز امسال است که در آن نرخ بیکاری در بهترین وضعیت برای استان مرکزی ۵/۵ درصد و در بدترین وضعیت در استان کرمانشاه ۱۵/۳ درصد اعلام شد که باز هم نشان‌دهنده شکاف ۹/۸ درصدی بیکاری در استان‌های کشور است.

مهاجرت میلیون

در جست‌وجوی شغل

بنابراین با توجه به آمارها و شرایطی که در استان‌ها تنها در بخش آمارهای بیکاری وجود دارد می‌توان مهاجرت‌ها و جابجایی هزاران نفر از شهروندان ایرانی به مناطق دیگر کشور را در جست‌وجوی کار توجیه کرد. اینکه فردی از شمال کشور پس از در کیلومترها راه خود را به نقطه‌ای در جنوب کشور می‌رساند؛ می‌تواند تنها یک دلیل داشته باشد و آن‌هم فقط کار است.

اینکه امروز جمعیت تهران میلیونی شده و ده‌ها هزار نفر از جمعیت استان‌های مختلف برای زندگی در پایتخت حضور دارند، تنها برای کار است و اگر دلایل دیگری نیز دارد به اندازه کار و اشتغال اهمیت ندارد و این بیکاری است که افراد را وادار می‌کند تا صدها کیلومتر از خانه و کاشانه خود دور شوند.

بنابراین تا زمانی که شکاف‌های نرخ بیکاری به صورت معنادار بین استان‌ها و مناطق مختلف جغرافیایی کشور وجود داشته باشد نمی‌توان انتظار داشت مهاجرت معکوس از کلانشهرها به سمت شهرهای کوچک و یا از شهرها به سمت روستاها شکل بگیرد، چون زمینه آن فراهم نیست.

نگین ایران

تدفین پیکر یک شهید گمنام در پادگان شهید قهرمان

پیکر یکی از شهدای گمنام دوران دفاع

مقدس با استقبال مردم شهیدپرور همدان در تیپ ۳۱۶ زرهی شهید قهرمان تشییع و به خاک سپرده شد.

به گزارش ایسنا، فرمانده تیپ ۳۱۶ زرهی شهید قهرمان در این مراسم با تسلیت ایام فاطمیه گفت: حضور شهید گمنام در پادگان شهید قهرمان مایه خیر و برکت و منشأ تحول روحی و معنوی سربازان و کادر است.

امیر سرتیپ ستاد "حمزه بیدادی" اظهار کرد: این شهید گمنام در منطقه بیداد سال ۶۷ به شهادت رسیده است که امروز حضور این شهید در پادگان قهرمان موجب عطرآگین شدن فضا شده است.

وی افزود: حضور شهدا تداعی گر ایام دفاع مقدس

ایثارگری‌ها، استواری، از خود گذشتگی و... رزمندگان، ایثارگران، جانبازان و آزادگان است. فرمانده تیپ ۳۱۶ زرهی شهید قهرمان با اشاره به اینکه گاهی اوقات وجود یک شهید مطهر والا

مقام موجبات هدایت یک ملت خواهد بود و این در حالیست که ما خیل عظیمی از شهدا را داریم، تصریح کرد: شهید گمنام نیست و در واقع ما گمنام هستیم؛ چراکه از غافله شهدا جا مانده‌ایم و امروز برای تجدید بیعت با شهدا و امام شهدا در کنار پیکر این شهید گمنام جمع شده‌ایم.

وی با بیان اینکه تا آخرین قطره خون راه شهدا را ادامه می‌دهیم، اضافه کرد: امروز جوانان و ملت ایران نیازمند حضور و شرکت در محفل شهدا هستند؛ زیرا شهدا عزت و شرف را به ما بخشیدند.

اجرای طرح آرامش بهاری در ایام نوروز

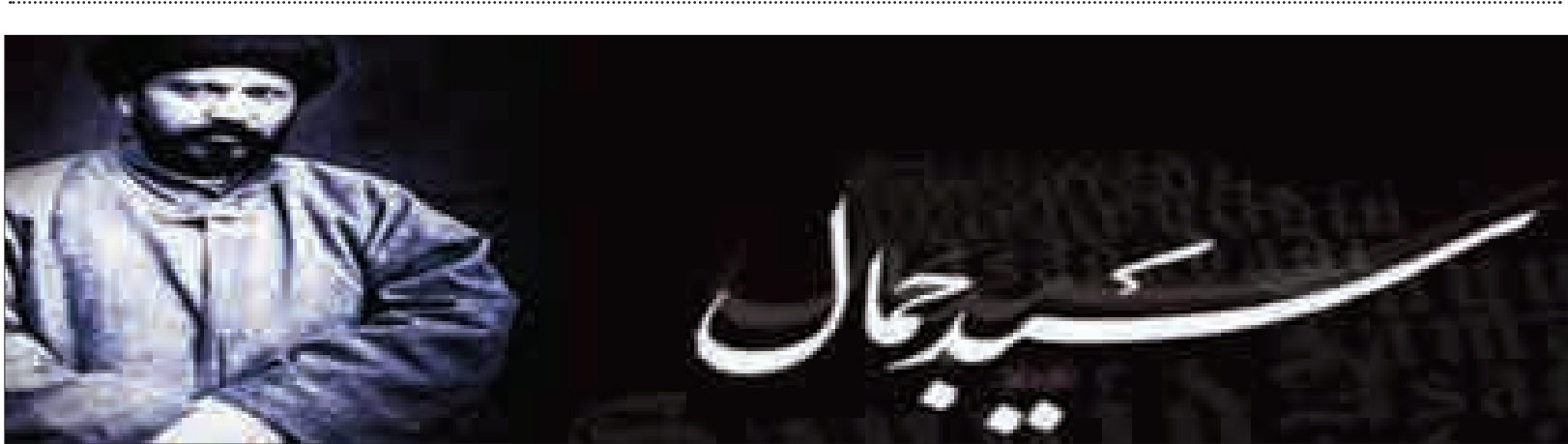
است، این القاب شامل سلیمه، سیده النساء، سرالله، سر الغلمه، سعیده، ساجده و سماویه است.

وی تصریح کرد: در طول تعطیلات نوروزی ۲۵ خیمه معرفت در بقعه‌ها برپا می‌شوند که در این غرفه‌ها مشاوران و مبلغانی برای پاسخگویی به مسائل شرعی و مشاوره مذهبی حضور دارند. همچنین در این غرفه‌ها مسابقات قرآن خوانی و نقاشی برای کودکان برگزار خواهد شد.

حجت‌الاسلام زین‌العابدینی با اشاره به برنامه‌های کنار نوادگان حضرت زهر(س) برای مردم حاصل می‌شود، این طرح در ۶۰ بقعه در استان اجرا

می‌شود.

حجت‌الاسلام زین‌العابدینی تأکید کرد: همچنین طرح چیدن سفره هفت‌سین با القاب و نام‌های حضرت زهر(س) از دیگر برنامه‌های این سازمان

یک عضو هیأت علمی دانشگاه:

بنیادسید جمال راهویت عملے ببخشیم

معصومه کمالوند

۱۸ اسفندماه سالروز بزرگداشت سید جمال‌الدین اسدآبادی و به تعبیر

سید محیط طباطبایی «بیدارگر شرق» است. کسی که تفاوت‌های عالم اسلام را در شرق دید و کاستی‌هایی که در یوغ غرب این عالم را گرفتار کرده بود شناخت و به پا خاست و برای بازگشت به منابع اصیل اسلامی و جلوگیری از خرافاتی که ناشی از برداشت نادرست از منابع دینی و اعتقادی بود، تلاش‌های بسیاری کرد.

اینک قرار است امروز ۱۴ اسفندماه با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

همایشی با عنوان "مصلح بیدارگر" در اسداباد برگزار شود و در جریان آن برنامه‌های متعددی نیز از جانب مدیرکل فرهنگ و ارشاد استان عنوان شده است، از جمله اینکه از ۱۲ تا ۱۸ اسفندماه هفته سید جمال‌الدین اسدآبادی در شهرستان اسداباد نامگذاری شده است.

ضرورت در اثبات

هویت ایرانی اسدآبادی

آنچه در این میان برای تعیین و معرفی بیش از پیش شخصیت اسدآبادی ضرورت به نظر می‌رسد اثبات هویت ایرانی و اسدآبادی بودن سید جمال است. روی سنگ مقبره سید جمال که در کابل نصب شده است سید جمال را به نام افغانی نام زده‌اند و باید برای اثبات ایرانی اسدآبادی بودن سید جمال برنامه‌های عملی و راهبردی را اجرا کرد.

یکی از همین راهکارها رسمی کردن بنیاد جمال‌الدین اسدآبادی مثل سایر بنیادها از جمله بنیاد فلسفه و حکمت و یا بنیاد بوعلی است که فعالیت‌های رسمی خود را به صورت گسترده انجام می‌دهند و دارای ردیف اعتباری مستقل از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند.

بنیاد در نیمه راه

اما بحث بنیاد سید جمال که در زمان مجلس هفتم در استان مطرح شد و پس از آن از سال ۸۸ مورد تأیید وزیر ارشاد وقت قرار گرفت و به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شده است، با وجود رسمی بودن بنیاد هنوز اقدامی عملی در قالب اینکه این بنیاد فعالیت خود را آغاز کرده است عنوان نشده و تنها محدود شده است به همایش‌هایی که سالی یکبار با حضور میهمانان کشوری، استانی و شهرستانی برگزار و از شخصیت سید جمال گفته می‌شود و دیگر هیچ. در این خصوص با یکی از اعضای بنیاد سید جمال‌الدین اسدآبادی که نظرات و راهکارهای متعددی را برای معرفی شخصیت سید جمال به نسل‌های آینده و اثرات این بازنشانی هویت مطرح می‌کند، گفت‌وگویی انجام شده است. به گفته عبدا... عطایی بنیاد سید جمال به صورت قانونی مورد تأیید وزارت ارشاد قرار گرفته است، اما اینکه رسماً کاری از طرف بنیاد انجام شود و فعالیتی غیر از این همایش‌ها انجام شده باشد تاکنون نداشت‌ایم که برای سید جمال و معرفی شخصیت وی انجام نشده است.

همایش امروز امیدی برای آغاز فعالیت بنیاد

در سال‌های گذشته میهمانان متعددی برای این همایش‌ها دعوت می‌شد که البته امسال با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی انتظار می‌رود که آغازی برای شروع به کار بنیاد نیز باشد تا در راستای تثبیت زادگاه سید جمال بتواند اقدامی انجام دهد.

و از طرفی نیز انتظار می‌رود این همایش‌ها کمک کند که علاوه بر اثبات هویت ایرانی اسدآبادی بودن سید جمال، این افکار که وی افغانی است از ذهن مردم کابل پاک شود.

اهداف در بنیاد

عطایی مهمترین موضوعات مورد نظر در راستای عملکرد و اهداف بنیاد سید

جمال را این چنین تشریح می‌کند:

- تثبیت ایرانی و اسدآبادی بودن وی که به عنوان یک شخصیت هویت‌بخش به نسل حاضر و آینده در جریان تعمیق هویت فرهنگی مؤثر است و البته بخشی از اوچوه بزرگ دانش، هویت ما و پشتیبانی قوی برای نسل‌های پس از خودش است و از طرفی هم تحکیم فرهنگ دینی، بومی و وحدت ملی در این شناخت مثمر خواهد شد.

تأکید بر شناخت و معرفی

شخصیت اسدآبادی

شخصیت سید جمال‌الدین یک هویت اثرگذار بوده است؛ بخصوص در زمانی که استعمار بر شرق و جهان اسلام احاطه داشته است. سید با آرمان‌ها و ایده‌هایش زمینه خلاصی را از این یوغ که به واسطه استعمار غرب سیطره انداخته بود، فراهم کرد؛ بنابراین می‌توان گفت که شناخت سید جمال‌الدین اسدآبادی و معرفی این شخصیت در بیداری مشرق‌زمین و در رهایی آنها از سسلطه حاکمیت غرب در ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی و اقتصادی اثرگذار است.

به عقیده عطایی رسالت دوم این بنیاد این است که در قالب مجله، مقالات و کتاب‌های مختلف و همچنین برگزاری همایش، شخصیت این بیدارگر شرق را برای مردم بازارفرینی، بازنشانی و بیان کند تا اثرات پایدار بیداری اسلامی و بازسازی جوامع اسلامی نقش مؤثر را بتواند ایفا کند.

بنیاد چه باید بکند؟

از نظر وی باید راهبرد تعیین شود، اعغای بنیاد سیاست‌های منظمی داشته باشند تا در هویت‌بخشی و معرفی اندیشه‌ها، برنامه‌ای راهبردی تنظیم و اجرا کنند و برای نشست‌هایی که برگزار می‌شود مثل همین همایش سید جمال، یک سیاستگذاری در تحقق راهبردها عنوان شود؛ زیرا در غیر این صورت تنها خودمان را با این نشست‌ها در حصار شعار حبس می‌کنیم و کار خاصی جز یک برنامه‌ای که اثری از آن از روز همایش به بعد باقی نمی‌ماند، انجام نداده‌ایم و اینجا ضرورت دارد که بنیاد با رسمی شدن حضورش جدی‌تر وارد شود تا در معرفی شخصیت سید جمال کار عملی و راهبردی اجرایی کند.

بنیاد راهویت دهد

این ریاست دانشگاه در ادامه می‌گوید: با توجه به اینکه شورای فرهنگ عمومی کشور هویت و جایگاه بنیاد را پذیرفته است، اینک این وظیفه استان و شهرستان است که مکانی برای بنیاد و فعالیت‌هایش تعیین کند تا این هویت عملاً شکل بگیرد و سپس به اجرای رساتش و برنامه‌های مورد نظر بپردازد و مثل سایر بنیادها جایگاه اعتباری خود را از وزارت فرهنگ قالب بگیرد.

سید جمال برای احیای فرهنگ اسلامه جهاد کرد

وی سید جمال را شخصیتی برجسته و پیچیده می‌داند که با آغاز سفرهایش در سن ۱۶ سالگی با بسیاری از مسائل آشنا شد و فرهنگ و تمدن آن سرزمین را شناخت و با مقایسه آن به این موضوع رسید که جوامع اسلامی (شرق) تحت سیطره و احاطه غرب است و همچنین سبب آسیب‌های بسیاری به آنها شده است؛ لذا با بازدیدها و سفرهای مختلف از دیگر مناطق جهان تلاش کرد تا عظمت و شکوه شرق را از سیطره غرب رها و عیان کند که بخشی از این احاطه مربوط به استعمار غرب بوده است و علوم و فنون آن روز در عالم شرق که بسیار مبتدی و قدیمی بود را با ایجاد مراکز علمی، جدید و تازه کرد؛ لذا این چنین شخصیتی نیاز به شناسایی و معرفی و اثبات اصالت و هویت برای آیندگان دارد.

شکر نعمت

نعمت افزون کند

مهدی ناصر نژاد

۱۸ هجدهم اسفندماه در تقویم ایرانی با بزرگداشت

شخصیت سید جمال‌الدین اسدآبادی، بیدارگر و استعمارستیز ایرانی رقم خورده است.

سید جمال‌الدین اسدآبادی در سال ۱۲۱۷ خورشیدی با بر عرصه جهان گذشت و عمر پربار خود را وقف تبلیغ دین اسلام و زدودن آفت‌های کفر و الحاد فرهنگ غربی از دامن دین و مردمان مسلمان کشورهای جهان کرد. سید جمال‌الدین اسدآبادی شخصیت و تفکراتی فراملی داشت و برای توسعه بنیادگرایی اسلامی و نهضت بیداری مسلمانان در قرن گذشته به نقاط مختلف مسلمان‌نشین در چند گوشه جهان سفر کرد و با ملیت‌هایی چند خو گرفت و به همین لحاظ چند کشور سودای سهم‌خواهی از ملیت و شخصیت و آوازه جهانی او را دارند.

به مناسبت بزرگداشت این متفکر بزرگ و بیدارگر، پنج‌شنبه همین هفته نیز مراسمی با حضور مسئولان تراز اول فرهنگی کشور و سید جمال‌شناسان ایرانی و خارجی در زادگاه او برپا است و امید می‌رود یکبار دیگر صدای نخستین متفکر مدرن و فعال اجتماعی سده گذشته از زادگاهش به گوش جان جهانیان برسد. در همین حال آیین بزرگداشت سید جمال‌الدین اسدآبادی به عنوان یکی از مفاخر نامی استان همدان و کشورمان، سرآغاز مبارکی است برای شکل‌گیری سال تجلیل و پاسداشت بزرگان دین و علم و فرهنگ و ادب خله دارالمؤمنین همدان و پایتخت تاریخ تمدن کشورمان که پیش‌تر از این مسئولان استان وعده آن را داده‌اند و محمداوراهیم الهی‌تبار، معاون سیاسی امنیتی استاندار همدان نیز بر آن صحه گذاشته و اعلام کرده است در سال ۹۴ زاده و بزنامه‌ریزی وسیعی برای بزرگداشت مفاخر زنده و گذشتگان استان وجود دارد و سال متفاوتی را از این نظر تجربه خواهیم کرد. در واقع شناسایی و تجلیل از مفاخر ایرانی ریکردی عقلانی و آینده‌نگرانه است که سال‌های اخیر در کشورمان قوت گرفته و می‌رود تا جایگاه از دست رفته خود در مدار فرهنگ و ادب و تکاپوی اجتماعی این مرزوبوم کهن و افتخارآمیز را باز یابد.ایران اسلامی مهد بزرگان، اندیشمندان و عالمان بی‌شماری در شعر، ادب، طب، نجوم، فیزیک و شیمی است که بسیاری از نظریات و دستاوردهای علمی ایرانیان در اغلب دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی تدریس می‌شود.

تکریم و عزیز شمردن مفاخر گذشته ایران در واقع راهگشایی و تشویق برای دانش‌پژوهان جوان و معاصر است تا راه و رسم خود را بی‌شناسند و بچوبند. بی‌توجهی به اینگونه گنجینه‌های ملی و تاریخ‌ساز، می‌تواند انگیزه‌ای برای توسعه و وسوسه و طمع کشورهای دیگر که به نوعی در برخی از ریشه‌های فرهنگی با ایرانیان مشترک هستند، باشد تا مگر بخشی از این افتخار و مایه برسدلنی را به نام کشور خود مصادره کنند. امروزه برخی کشورها که دایه‌ی قدمت و ریشه‌ای فرینی دارند، با هر دستاویزی در صدد اثباتش پرونده و سبقه اصالتی برای خود هستند و بدشنان نمی‌آید نام آن دانشمند و این عارف و یا فلان رشته اصیل ورزشی و اثر برجسته هنری در فهرست مفاخر و آثار ملی آنها ثبت شود. ملت ایران قدردانش و شکرگزار است، چون، شکر نعمت، نعمت افزون کند.

«... حوزه‌ها خودشان را مهیا کنند برای مقاومت... «آنها» از «انسان» می‌ترسند. «آنها» که می‌خواهند همه چیز ما را به یغما ببرند، نمی‌خواهند در دانشگاه‌های ما یک نفر «آدم» تربیت بشود... از آن می‌ترسند، وقتی که یک آدم در حوزه، در مملکتی پیدا شد، مزاحمشان می‌شود. یک «سیدجمال» پیدا شد که «عصر» را می‌خواست متقلب کند، از بینش بردند...»

امام‌خمینی(ره)– نجف اشرف، آذرماه ۱۳۴۷

«جمال‌الدین مرد لایقی بود... شاه وقت او را گرفت و با وضع فجیعی تبعید کرد و... زحمات او به نتیجه نرسید»

امام خمینی(ره)– پس از انقلاب

«سید جمال‌الدین یک انسان تعیین‌کننده و گشاینده یک راه نو در تاریخ ملت‌های مسلمان است... بیداری ملت‌های مسلمان جزو برکات وجود سید جمال‌الدین است. این عالم بزرگ و مبارز، اولین کسی است که هیمنه قدرت‌های اروپایی را در میان ملت‌های اسلامی، شکست و اهت آنها را از بین برد...»

آیت‌ا... سید علی خامنه‌ای

فرهنگ اسلامی و نیچر به

«... فرهنگ اولی این مرد– سیدجمال‌الدین– فرهنگ اسلامی است... رفت اروپا و زبان‌های اروپایی را به دست آورد و با فرهنگ اروپا آشنا شد، ولی اول شخصیت او در فرهنگ اسلامی منعکس شد...

یک رساله نوشته به نام نیچر به ۱۰۰ سال پیش از این رساله نوشته شده، واقعاً عالی است... هیچ‌کس را من ندیدم در رد مادیون به این استحکام رساله بنویسد... سید بعضی از مثال‌ات را به زبان فرانسه نوشت و ۱۰۰ سال پیش منتشر شد... فوق‌العاده عالی و از فرهنگ اسلامی مایه می‌گیرد...»

شهید مرتضی مطهری

«مادی‌گری در قرن هیجدهم رونق پیدا کرد و در قرن نوزدهم به صورت یک مکتب عرضه شد. اما وقتی دانشمندان حقیقت را با عینک بی‌رنگ مورد بررسی قرار دادند، این «کاخ پنداری» رو به ویرانی نهاد...»

فیلسوف بزرگ اسلام مرحوم سیدجمال‌الدین اسدآبادی در ایام اقامت در هند، رساله‌ای در رد عقاید این گروه به عنوان «نیچر به» نوشت... امید است که نسل جوان از این اثر ارزنده بهره‌مند گردد...»

جعفر سبحانی

سید: فلسفه و عرفان

«... سید برای فلسفه الهی– اسلامی ارزش قائل بود. فلسفه تدریس می‌کرد و پیروان خویش را به آموختن حکمت الهی– اسلامی تشویق می‌کرد. شاگرد وفادارش محمد عبده را به مطالعه فلسفه وادار نمود. گویند عبده ود دست‌نویس از «اشارات» بوعلی را به خط خود نوشته و یکی را به ستایش از سید پایان داده است. ظاهراً در اثر همین تشویق سید بود که عبده به چاپ و نشر برخی کتب فلسفی پرداخت... «احمد امین» در کتاب «ظهر الاسلام» می‌گوید: در زمان فاطمین شیعی، فلسفه در مصر رواج داشت، بعد فلسفه از مصر رخت برست... در عصر اخیر سید جمال که گرایش شیعی داشت و به مصر آمد، بار دیگر فلسفه در مصر رواج یافت.

سید

یک

«انسان»

مبارز

... سید علوم عقلی را از مرد بزرگ –حکیم مثاله، فیلسوف عالیقدر و عارف بزرگ–آخوند ملاحسینقلی همدانی که خود از شاگردان برجسته مرحوم مالاهادی سبزواری بوده فرا گرفته است و به علاوه در محضر این مرد بزرگ که ضمناً همشهری سید نیز بوده با مسائل معنوی و عوالم عرفانی آشنا شده است...

کسانی که شرح حال سید را نوشته‌اند به علت آنکه با مکتب اخلاقی و تربیتی و سلوکی و فلسفی مرحوم آخوند همدانی آشنایی نداشته‌اند، از آن به سرعت گذشته‌اند و توجه نداشته‌اند که شاگردی سید در محضر آخوند همدانی چه آثار عمیقی در روحیه سید تا آخر عمر داشته است.

این بنده از وقتی که به این نکته در زندگی سید پی بردم، شخصیت سید در نظرم بُعد دیگر و اهمیت دیگری پیدا کرد...»

شهید مرتضی مطهری

بانی نهضت باز گشت به اسلام

...«سید جمال» فریاد می‌زند تا مسلمانانی که در تمام آسیا و آفریقا برده ۴ تا کلنل انگلیسی و فرانسوی و پرتغالی و ایتالیایی و اسپانیایی هستند، آزاد بشوند و رهایی یافته، به اسلام و قرآن بازگردند. فریاد می‌کشد به اسلام جهاد بازگردیم تا از این ذلت و بدبختی بیرون بیاییم. قرآن را دوباره بگشایید و بخوانید و استعمار را بکوبید. «او» مثل روح ملتهب و مجروح در هند، اروپا، ایران و ترکیه می‌چرخد و فریاد می‌کشد و خواب‌ها را می‌آشوبد! مصر خواب‌آلودی و فادارش محمد عبده را به مطالعه فلسفه وادار نمود. گویند عبده ود دست‌نویس از «اشارات» بوعلی را به خط خود نوشته و یکی را به ستایش از سید پایان داده است. ظاهراً در اثر همین تشویق سید بود که عبده به چاپ و نشر برخی کتب فلسفی پرداخت... اسیر برخاست و فریاد برآورد و نخستین کسی است که نهضت بازگشت به اسلام و نخستین شعار رنسانس اسلامی در عصر جدید و در سطح تمدن و اندیشه این زمان و این نسل مطرح کرد و اولین کسی است که با تکیه بر مذهب اسلام جنبش ضد

استعماری و آزادی‌خواهی و نهضت رهایی بخش اسلام را آغاز کرد و این افتخار و پیروزی بزرگی بود... «سیدجمال»، مردی که با استعمار غربی که در اروپا اسلام را لجن‌مال کرده با استعمار فرهنگی و فکری مذهب را در دنیا نابود کرده با دانشمندان وابسته به کلیسا که علیه پیغمبر اسلام به فحاشی و سپاهی‌اش دائمی مشغولند و بسا مادیونی که اصولا ریشه خدابپرستی را می‌زنند، یک تنه وارد مبارزه‌ای بی‌امان می‌گردد و بزرگترین مدافع اسلام می‌شود، اما از پشت خنجر می‌خورد و مطرود و تنها می‌شود... دشمن با حربه فحش و تهمت به میدان می‌آید، معلوم می‌شود که خلع سلاح شده است. اما ۴۰ سال بعد فریادش اوج می‌گیرد و در تمام کشورهای اسلامی نهضت‌هایی پدید می‌آورد که هرگز فرو نمی‌نشیند...»

دکتر علی شریعتی

عدل یا استبداد؟

«...عاستی در زیر لوای عدل به سر بردن افضل است از اینکه شخص مالک روی زمین باشد... از این بدتر زندگانی چیست که مستبد ستمکار، رعیت را مثل «دوآب» به هر سویی که خواهد بپسرد، در مآکل و مشرب آنها را اختیار ندهد، سیر کردن و گرسنه داشتن به فرمان او باشد. بند نمودن و رها کردن نیز به صواب و صلاح او و پای‌بند ظلم بر آنها نهاده، بر میخ استبداد بسته بدارد. نه نظامی در زندگی و نه اردادای از خود؟... آفت استبداد از آفت حریق وحشت‌ناک‌تر است... بدا به حال ملتی مبتلا به این آفت... و بدبخت خردمندانی که در آن میانه نه دست ستیز دارند و نه پای گریز! این است که شخص عاقل در این مهالک مرگ را بر حیاتی بدین سختی، ترجیح می‌دهد...»

سید جمال‌الدین حسینی (مقدمه تاریخ ایران)

سید و تاریخ‌شناسی

«...سید دشمن انگلیس بود و به هر صدمه‌ای که به نفوذ انگلیس می‌توانست برساند، خشنود بود... در

وِژه

• پنجشنبه ۱۴ اسفندماه ۱۳۹۳

مسأله امتیاز انحصار دخانیات بر ضد آن کار کرد. سید از ذُلات و اشخاص فوق‌العاده بود و در عصر خود منشأ نهضت مهمی در اغلب ممالک اسلامی شد.

زبان عربی و فارسی و ترکی همدانی و ترکی استانبولی را خوب می‌دانست. فرانسه را هم به قدر کفایت حرف می‌زد و می‌خواند. انگلیسی و روسی اگر می‌دانسته به واسطه اقامتش در لندن و پترزبورگ بود، شاید افغانی و هندی را هم همینطور می‌دانست. کتب عربی و فارسی خیلی می‌خواند و کتب فرانسوی هم مطالعه می‌کرد. در کتاب «تاریخ‌الافغان» از لنورمان (Lenormand) عالم فرانسوی نقل می‌کند. «تاریخ‌الافغان» به عربی از آثار باقیه او است. سید تمام عمر را به اعلی و درجه و شدیدترین وجهی بر ضد انگلیس مجاهدت کرد و تعصبی فوق‌العاده در این باب داشت و دارای عقیده افراطی و روح خصومت نسبت به انگلیس بود و در دیباچه کتاب تاریخ‌الافغان خود در سخن از انگلیس این عبارت را دارد: «انگلیس، کفتاری است که بلعیدن ۲۰۰ میلیون مردم و آشامیدن آب‌های رود گنگ و سند او را سیراب نکرده و اکنون می‌خواهد همه دنیا را بخورد! و آب‌های نیل و جیحون را نیز بیاشامد!...این خصومت افراطی در هند و گاهی در مصر و افغانستان و بعضی ممالک دیگر دیده شده است... .

این شخص جهان‌شهرت... علم و فضل و اطلاع وسیع در علوم اسلامی از معقول و منقول و تاریخ و تسلط عظیم در زبان عربی داشت و در واقع او را می‌توان یک نابغه شمرد.

سید حسن تقی‌زاده

دو نوع «الروه‌الوثقی»

«... این است که می‌گوییم: عالمان دین و طلاب راستین، باید بداندن که غیر از عروه‌الوثقای مرجع اسبق مرحوم سید محمدکاظم یزدی، عروه‌الوثقای دیگر نیز هست و برای مسلمانان و اجتماعات اسلامی با توجه به سیاست‌های جهانی و استعمارها و تکالیف مسلمانان در این مسائل، فروع و مسائل این عروه نیز مطرح است و توجه به این فروع و مسائل نیز واجب تکلیفی است و بر عالم، نظر در آنها «واجب» است زیرا که به حکم تجربه و مشاهده با هوشیاری نسبت به مسائل این عروه (سیاسی– دینی) و عمل به آنها و مقاومت بر سر آنهاست که می‌توان مسائل آن عروه را نیز داشت و عمل کرد و فرزندان را بر طبق آنها تربیت نمود وگرنه استعمار و عوامل آن، آن مسائل را یکی یکی هدم؟؟؟ می‌کنند!

این ۲ کتاب، یکی شامل احکام فقهی و عبادی فردی و معاملات است، از عالم فقهیی بزرگ در اسلام، و دیگری شامل احکام اجتماعی و معاملات سیاسی دینی است از عالم اجتماعی و فیلسوفی سیاسی و بزرگ در اسلام. و این ۲مقوله در صدر اسلام –یعنی در متن اسلام– یکی بوده ست، سپس در روزگاران بعد از هم جدا شده است و همین جدانشدن، باعث بزرگترین زبان‌ها و انحطاط‌ها برای مسلمانان گشته است.

پس اکنون چرا باید عالمان عروه فقهی تا این اندازه از عروه اجتماعی جدا و دور و بی‌خبر باشند؟ و راستی، آیا چگونه تواند بود آن همه توجه و تدریس و تشویه و تزاحم بر سر آن «عروه» و این همه بی‌خبری و ناگاهی از این «عروه»؟! و این است که می‌گوییم: این کتاب -عروه اجتماعی و امثال آن– باید جز کتب درسی حوزه‌ها قرار گیرد و همین گونه روحانیت اسلام به‌ویژه طلاب جوان باید درباره سیدجمال‌الدین و امثال او، مطالعات بسیار داشته باشند. زیرا باید افکار اجتماعی– اسلامی سید جمال‌الدین در حوزه‌های علمیه، درسی نباشد و مورد رسیدگی و تأسی قرار نگیرد؟...»

محمدرضا حکیمی

وِژه

• پنجشنبه ۱۴ اسفندماه ۱۳۹۳

مردی که

از دیار ملاستان برخواست

همزمان با سلطنت ناصرالدین شاه قاجار در ایران که مظهر استبداد و خودکامگی بود اروپا وارد دنیای جدیدی شد و در جاده پیشرفت‌های مادی و صنعتی پیشتان بود. (حرکت می‌کرد) در این زمانه، سرزمین‌های اسلامی از ۲ سوی استعمار خارجی و حکومت‌های فردی و استبدادی گرفتار و روز به روز به اضمحلال کشیده می‌شدند.

در چنین شرایطی ملل اسلامی به انتظار و استقبال منجی برای پرچمداری آزادی و گسستن زنجیر استعمار نشسته بودند. چنین شخصیتی می‌بایست بر پیشرفت غرب و علل عقب‌ماندگی ملل مسلمان و نیز اصول حاکم بر سرزمین‌های اسلامی آگاه و پابنده باشد. سید جمال‌الدین اسدآبادی در سال ۱۲۱۷ هجری شمسی در محله سیدان شهر اسدآباد همدان دیده به جهان گشود و امید و آرزوی جهان اسلام برای یافتن رهبری آگاه و مصلحی جهانی به حقیقت پیوست. وی در مکتب تشیع و در محضر مراجع تقلید بزرگ زمان، شیخ مرتضی انصاری و ملاحسینقلی همدانی تربیت یافت و در اوان جوانی در علوم تفسیری، حدیث، فقه، اصول، کلام، منطق، فلسفه و ریاضی متبحر شد. در ۱۶ سالگی به همراه یکی از علمای مورد وثوق، از راه آبی وارد بمبئی در هندوستان شد.

وی در این شهر که بیشتر یک بندر تجاری بود دریافت که تمام مقدرات هندوستان در اختیار انگلستان است.

از این زمان فعالیت‌های اصلاحی و سیاسی سید آغاز شد و ضمن شناسایی استعداد‌های دشمن استعمار گر و بررسی جنبه‌های قوت و رمز موفقیت آنان، به تجزیه و تحلیل علل و منسأ ضعف و انحطاط مسلمانان برآمد.

وی سپس به قصد زیارت خانه خدا از هندوستان خارج شد و به مدت ۳ سال از مکه مسیر مدینه، اردن، مشیق، خمص، حلب، موصل، بغداد، نجف و تهران را طی کرد و اوضاع تمامی شهرهای مهم اسلامی را بررسی کرد. در این زمان افغانستان به تازگی از ایران جدا شده بود. اسدآبادی برای آگاهی‌رسانی و فعالیت‌های اصلاحی وارد افغانستان شد و حدود ۶ سال در آن جا اقامت کرد و با انجام خدمات عام‌المنفعه و اصلاحی و انتشار روزنامه و احداث بیمارستان، پستخانه و کاروانسراها و گسترش دامنه فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی، رهبران سیاسی و مردم افغانستان را از نقشه‌های پشت پرده استعمار پیر، آگاه ساخت.

با تنگ شدن عرصه فعالیت سید، از سوی دشمن استعمار گر، وی ناچار شد به هندوستان سفر کند، درحالی‌که انگلیسی‌ها نتوانستند حضور او را تاب بیاورند و او را مجبور به ترک هندوستان کردند.

سفر سید جمال‌الدین اسدآبادی به مصر و تربیت شاگردانی چون محمد عبده و حضور در تحولات اجتماعی و فرهنگی این کشور، نقطه‌عطفی در مبارزات و روشنگری‌های این دانشمند جهان اسلام به شمار می‌رود. پس از سال‌ها اقامت در مصر، وی بار دیگر به هندوستان بازگشت و در ۲ جبهه با روشنفکران غرب‌زده و استعمارگران انگلیسی به مبارزه پرداخت.

این مهاجر فی سبیل...، باز هم مجبور شد با ترک هندوستان، به انگلیس و فرانسه مهاجرت کند. انتشار مجله عروه‌الوثقی، دیدار و بحث‌های فلسفی با ارنست رنان، فیلسوف و مورخ شهیر فرانسوی و گفت‌وگو با رجال سیاسی آن کشور از جمله فعالیت‌های سید جمال بود.

وی در سال ۱۳۰۴ قمری به دعوت ناصرالدین‌شاه به تهران رفت ولی دیری نپایید که مورد ترس و وحشت و کینه شاه و اطرافیانش قرار گرفت و عذرش را خواستند.

سفر سید به روسیه و فعالیت ایشان در آن کشور، موجب دعوت دوباره برای بازگشت به تهران شد، اما بار دیگر بیش از ۶ ماه نتوانستند او را تحمل کنند و با حالت بیماری او را از ایران اخراج کردند. افشای خیانت و بی‌ایقانی ناصرالدین شاه قاجار در اداره کشور و ایجاد روزنامه ضیاءالخاقین در رجب سال ۱۳۰۹ قمری در اروپا به فعالیت‌های سیاسی و اصلاحی سید علیه استبداد داخلی در ایران شدت بخشد. و سرنوشت چنین رقم خورد که از سال ۱۳۱۰ قمری در استانبول ترکیه ساکن شود و باقی عمرش را در راه تأسیس جبهه واحد اسلامی

و اصلاحات سیاسی در حکومت عثمانی سپری کند.

کاری که با احساس‌ترس سلطان عبدالحمید ثانی، موجب از دست دادن جان سید اسدآبادی شد و ۱۴۱۴ قمری، ۱۸ اسفند ۱۲۷۵ هجری خورشیدی به لقاءا... پیوست.

از سید جمال به عنوان بیدارگر مشرق و حکیم جهانی و روزنامه‌نگاری آگاه به زمانه‌اش یاد می‌شود.

کتب و رساله‌های قضا و قدر، اسلام و علم، نیچر به یا ناتورالیسم، الوحده الاسلامیه، الواردات فی صدر التجلیات و صدها نامه، سخنرانی، مقاله، مذاکره و مصاحبه سید از او به یادگار مانده است.

در یک سده گذشته، علما و اندیشمندان اسلامی او را پیشتان حرکت‌های اصلاحی و دینی دانسته و درس‌آموز مکتب آگاهی‌بخش او بوده‌اند.

۲ نامه تاریخی سید خطاب به میرزای شیرازی، مرجع تقلید عصر بعد از واقعه تحریم تنباکو و قتل ناصرالدین‌شاه به دست میرزا رضا کرمانی از شاگردان سید جمال‌الدین، از جمله فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی ایشان در جغرافیای ایران است.

ارنست رنان، فیلسوف فرانسوی درباره او می‌گوید:

هنگامی که با سید جمال‌الدین روبه‌رو می‌شدم و گفت‌وگو می‌کردم،

نابغه

شرق

سید جمال، پرورده فرهنگ اسلامی بود و در فقه، اصول، منطق، فلسفه، تفسیر، حدیث و سرائجم هیئت و نجوم، دستی یافته بود ولی اساساً مشربی عتقگرا داشت و نیز حکمت، خرد و عرفان را در خدمت اصلاح افکار مردم می‌خواست.

با این حال سید جمال بیشتر مرد عمل بود تا قلم، و آثار کم به جای مانده از او هم، در واقع بخشی از مبارزه‌های سیاسی و فرهنگی اوست که درباره موضوعات مختلف به صورت سخنرانی، رساله، مقاله و نامه منتشر شده است.

از جمله رساله نیچر به، مقالات جمالیه، و مقالات روزنامه عروه‌الوثقی.

استاد شهید مرتضی مطهری:

با اینکه درباره سید جمال فراوان گفته و نوشته می‌شود، ولی راجع به "نثر اصلاحی" وی کمتر سخن می‌رود.

سید جمال به راستی مرد عمل، تحرک و بیگانه با سکون و آرامش بود.

وی عمر خویش را می‌شنساخت و با نگاه ژرف خود، تحولات آینده را پیش‌بینی می‌کرد و می‌گفت: "بزودی حدود جغرافیای سیاسی دگرگون می‌شود و تحول بزرگی در خطمشی‌های جهانی به وجود

می‌آید و روابط بین‌الملل بر هم می‌خورد."

سید جمال می‌دید که "سبل تجدد به سرعت به طرف شرق جاری است"، بنابراین زمان را برای بیداری و قیام مسلمانان مناسب دیده و برای نیل به این مقصود از روش‌ها و وسایل گوناگون و ناهمسانی بهره جست. ایراد خطابه، نگارش مقاله در جراید عصر، انتشار جریده عروه‌الوثقی و ضیاءالخاقین، و به اعتباری بنیانگذار روزنامه‌نگاری سیاسی در جهان مسلمانان، ترغیب علمای مذهبی به مبارزه علیه استعمار و استبداد، از جمله نامه معروف به میرزا رضای شیرازی، تشکیل محافل درسی و سیاسی، فعالیت‌های تشکیلاتی، مثل تأسیس "حزب الوطنی" در مصر، و بالاخره اقدامات دیپلماتیک و رفت‌وآمد میان درباری‌ها با هدف ایجاد "انقلاب از بالا" در کارنامه عمر این حکیم و مصلح جهانی به چشم می‌خورد. سیدجمال، وجدان بیدار عصر بی‌خبری مسلمانان بود که اهداف و آرمان‌های بزرگ چون اتحاد اسلام را در سر می‌پروراند و برای تحقق آنها، بی‌صبرانه و پابدار به هر تلاشی دست می‌زد. اگرچه کمتر دغدغه تناسب یا اثربخشی این روش‌ها در کوتاه مدت را، در سر داشت.

سخن سید در اواخر عمر خود چنین است:

ای کاش من تمام تخم افکارم را در مزرعه مستعد افکار ملت کاشته بودم.

چه خوش بود تخم‌های بارور مفید خود را در زمین شوره‌زار سلطنت، فاسد نمی‌کردم.

آنچه در آن مزرعه کاشتم به نمو رسید، هرچه در این زمین کوبری غرس کردم، فاسد شد. در این مدت هیچ یک از تکالیف خیرخواهانه من به گوش سلاطین شرق فرو نرفت، همه را شهوت و جهالت مانع از قبول گشت.

فیلسوف و نابغه شرقی و مصلح انقلابی و بیدارگر